

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Освітній менеджмент

підготовки магістра

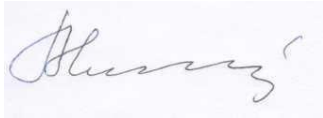
спеціальності А4 Середня освіта

предметної спеціальності А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)

**спеціалізації А4.021 Англійська мова та зарубіжна література
освітньо-професійної програми Середня освіта. Англійська мова та
зарубіжна література**

Силабус освітнього компонента «ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ» підготовки магістра, галузі знань А Освіта, спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література), спеціалізації А4.021 Англійська мова та зарубіжна література за освітньо-професійною програмою Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література.

Розробник:

Семенов О. С., доктор педагогічних наук,
професор кафедри загальної педагогіки
та дошкільної освіти

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Іелудченко С. Б.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти (протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.)

завідувач кафедри:

(Семенов О. С.)

І. Опис освітнього компонента

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	А Освіта А4 Середня освіта А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) А4.021 Англійська мова та зарубіжна література Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література. Магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90/3		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
		Лекції: 20 год.
		Практичні: 26 год.
		Самостійна робота: 38 год.
ІНДЗ: немає		Консультації: 6 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	А Освіта А4 Середня освіта А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) А4.021 Англійська мова та зарубіжна література Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література. Магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90/3		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
		Лекції: 6 год.
		Практичні: 6 год.
		Самостійна робота: 66 год.
ІНДЗ: немає		Консультації: 12 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Викладач	Семенов Олександр Сергійович
Науковий ступінь	доктор педагогічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Телефон	+38 050 378 37 69
e-mail	semenov.oleksandr@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
Викладач	Алендарь Надія Іванівна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Телефон	+38 050 378 54 65
e-mail	Alendar.Nadiya@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент *«Освітній менеджмент»* належить до нормативних дисциплін освітньої програми та покликаний формувати у здобувачів освіти системні уявлення про функціонування закладу освіти, виробляти загальні та окремі спеціальні (фахові) компетентності, що складатимуть основу діяльності майбутнього педагога як менеджера в галузі освіти. Програмові результати, що передбачені у процесі опанування змісту освітнього компоненту, спрямовані на розвиток у здобувача освіти готовності розв'язувати складні завдання організації та керівництва освітнім процесом, оволодіння інноваційними управлінськими підходами, здатності приймати відповідальні рішення щодо впливу на функціонування освітньої системи. **Об'єктом** ОК *«Освітній менеджмент»* є система управління, що включає планування, організацію, мотивацію та контроль у закладах освіти. **Предмет** становлять принципи, методи та підходи до управління освітнім процесом.

2. Пререквізити і постреквізити дисципліни.

Пререквізити: зміст освітніх компонентів освітньої програми бакалаврського рівня, знання психолого-педагогічних основ розвитку та формування особистості у шкільному віці.

Постреквізити: переддипломна педагогічна практика.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Ознайомити здобувачів освіти з теоретичними та практичними засадами планування, організації, мотивації та контролю з метою досягнення координації людських, фінансових і технологічних ресурсів, необхідних для ефективного функціонування закладу загальної середньої освіти. Сформувати уміння аналізувати діяльність освітньої системи як об'єкта управління. Розвивати у майбутніх педагогів особистісні та професійні якості менеджера освітньої діяльності.

Завданнями вивчення освітнього компонента «*Освітній менеджмент*» є:

- сформувати в здобувачів освіти уявлення про методологічні та теоретичні основи освітнього менеджменту;
- ознайомити майбутніх професіоналів в галузі освіти з основами діяльності директора (керівника) закладу освіти;
- навчити здобувачів освіти приймати управлінські рішення, організовувати їх реалізацію та регулювання;
- ознайомити здобувачів освіти із регуляторними основами управління якістю освіти в Україні;
- ознайомити здобувачів освіти з основами менеджменту позашкільної освіти та зарубіжним досвідом функціонування освітніх систем.

- Методи навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв'язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

4. Результати навчання (компетентності).

Освітній компонент спрямований на формування таких **загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей**:

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у професійній педагогічній діяльності, процесі навчання англійської мови та зарубіжної літератури, а також самоосвіти, що передбачає дослідницьку та інноваційну діяльність і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК7. Здатність діяти відповідально та свідомо на засадах поваги до прав людини, виявляти повагу та цінувати українську культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві.

Фахові компетентності (ФК)

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування у здобувачів освіти ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК11. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів; аспекти емоційно-етичної компетентності, компетентності педагогічного партнерства щодо спілкування зі здобувачами.

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК1. Здатність проєктувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути здобувачів освіти з англійської мови та зарубіжної літератури.

Опанування змісту освітнього компонента дозволяє отримати такі **програмні результати навчання:**

РН3. Називає й описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН10. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН11. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН12. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

Soft skills: здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення; вміння працювати в команді, креативність, навички комунікації, вміння виступати перед аудиторією, лідерство, здатність управляти своїм часом, розуміння важливості вчасного виконання поставлених завдань.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 2 (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні (семінари)	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю/Бали
Тема 1. Методологічні засади управління освітньою системою в умовах глобалізації.	8	2	2	3	1	ДС, ПО, СР/5
Тема 2. Освітня система як об'єкт управління.	9	2	2	4	1	ДС, ПО, СР/5
Тема 3. Діяльність суб'єктів управління освітою.	9	2	2	4	1	ДС, ПО, СР/5
Тема 4. Теоретичні основи освітнього менеджменту.	12	2	4	5	1	ДС, ПО, СР/10
Тема 5. Забезпечення результатів управлінської діяльності в освіті.	12	2	4	5	1	ДС, ПО, СР/10
Тема 6. Соціально-педагогічні аспекти освітнього менеджменту.	7	2	2	3		ДС, ПО, СР/5
Тема 7. Управління інноваційним розвитком освітньої системи.	7	2	2	3		ДС, ПО, СР/5
Тема 8. Управління якістю освіти.	12	2	4	5	1	ДС, ПО, СР/10
Тема 9. Менеджмент позашкільної системи освіти.	7	2	2	3		ДС, ПО, СР/5
Тема 10. Особливості функціонування зарубіжних освітніх систем.	7	2	2	3		ДС, ПО, СР/5
Види підсумкових робіт						Бал
Поточне опитування						65
ІРС						35
Разом годин / Балів	90	20	26	38	6	100

Таблиця 2а (заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні (семінари)	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю/Бали
Тема 1. Методологічні засади управління освітньою системою в умовах глобалізації.	10	2		7	1	
Тема 2. Освітня система як об'єкт управління.	8			7	1	
Тема 3. Діяльність суб'єктів управління освітою.	9			7	2	
Тема 4. Теоретичні основи освітнього менеджменту.	9		2	6	1	ДС, ПО, СР/20
Тема 5. Забезпечення результатів управлінської діяльності в освіті.	9	2		6	1	
Тема 6. Соціально-педагогічні аспекти освітнього менеджменту.	8			7	1	
Тема 7. Управління інноваційним розвитком освітньої системи.	9			7	2	
Тема 8. Управління якістю освіти.	9		2	6	1	ДС, ПО, СР/20
Тема 9. Менеджмент позашкільної системи освіти.	10	2		7	1	
Тема 10. Особливості функціонування зарубіжних освітніх систем.	9		2	6	1	ДС, ПО, СР/20
Види підсумкових робіт						Бал
Поточне опитування						60
ІРС						40
Разом годин / Балів	90	6	6	66	12	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо, ПО – поточне опитування, ДС – дискусія, ЕО – експрес-опитування, СР – самостійна робота.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ матеріалу по кожній темі та рекомендованої викладачем навчальної літератури з переліку, відповідно до структури навчальної дисципліни.

Самостійна робота здобувача освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача, що включає:

- опрацювання теоретичних основ матеріалу, що обговорювався на лекціях. Перевірка здійснюється під час семінарів та практичних занять.

- підготовку до практичних занять, яка включає теоретичне опрацювання окремих тем або питань, що попередньо не обговорювались на лекціях та семінарах. Перевірка здійснюється під час практичних занять і оцінюється відповідною кількістю балів.

Самостійна робота здобувачів освіти спрямована на засвоєння теоретичного матеріалу та розвиток здатності до самоаналізу, усвідомлення власних зон розвитку в питаннях професійної діяльності менеджера системи освіти. У процесі підготовки теоретичних питань та виконання діагностичних методик, а також обговорення тем і отриманих результатів на практичних заняттях здобувачі освіти мають змогу визначити свої сильні і слабкі сторони і напрацювати індивідуальні програми розвитку, вдосконалення певних індивідуально-типологічних якостей та/чи управлінських стратегій.

Перелік тем, питань та завдань для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№ з/п	Тема	Перелік питань / завдань для самостійного опрацювання	К-сть годин (денна)	К-сть годин (заочна)
1	Методологічні засади управління освітньою системою в умовах глобалізації.	1. Філософія освіти: управлінський контекст. 2. Вплив загальнонаукових підходів на управління освітою.	3	6
2	Освітня система як об'єкт управління.	1. Аналіз стану діяльності освітньої системи 2. Колегіальні органи управління освітою.	4	6
3	Діяльність суб'єктів управління освітою.	1. Експертиза компетентності керівника закладу освіти. 2. Управління виховною роботою закладу освіти.	4	7
4	Теоретичні основи освітнього менеджменту.	1. Внутрішкільне управління та його функції.	5	8
5	Забезпечення результатів управлінської діяльності в освіті.	1. ІКТ в управлінні освітою. 2. Управління персоналом.	5	7
6	Соціально-педагогічні аспекти освітнього менеджменту.	1. Лідерство в освіті. 2. Етика управлінської діяльності.	3	6
7	Управління інноваційним розвитком освітньої системи.	1. Проаналізувати сучасні моделі освітнього менеджменту.	3	6
8	Управління якістю освіти.	1. Атестація закладу освіти. 2. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.	5	8
9	Менеджмент позашкільної системи освіти.	1. Управління процесами творчого зростання.	3	6
10	Особливості функціонування зарубіжних освітніх систем.	1. Особливості функціонування освіти країни Європи (за вибором).	3	6
РАЗОМ			38	66

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Запропонований курс оцінюється за накопичувальною системою. Максимальний бал, який може отримати здобувач вищої освіти, складає 100 б., з яких 65 б. за роботу на практичних заняттях (не більше 5 б. за відповідь), та 35 б. за виконання ІРС. Сума отриманих балів може бути зарахована як атестаційний бал за згодою здобувача. В разі незгоди його бали обнулюються. В такому випадку атестація здійснюється усно у формі заліку. Оцінювання відбувається згідно з ["Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки"](#).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – він має право на консультаціях, графік яких є попередньо узгодженим з викладачем, відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання. Деталі щодо процедури зарахування результатів регулюються [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Жодна з форм порушення академічної доброчесності недопустима. За таких дій – адекватна реакція відповідно до нормативних документів:

- [Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату](#);
- [Кодекс академічної доброчесності](#).

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Оцінка виставляється без урахування попередніх оцінок. На залік виносяться основні питання, типові та

комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач. Згідно з [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#), загалом здобувач може отримати від 0 до 100 балів.

**Шкала оцінювання знань студентів з дисципліни,
де формою контролю є залік**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність та значення освітнього менеджменту
2. Історія становлення освітнього менеджменту.
3. Система освіти в Україні, її структура, органи державного управління освітою.
4. Державно-громадське управління освітою.
5. Світові тенденції у розвитку освіти.
6. Розвиток освіти в Україні як стратегія змін.
7. Філософія освіти: управлінський контекст.
8. Вплив загальнонаукових підходів на управління освітою.
9. Конкретнонаукові підходи в управлінні освітою.
10. Технології управління освітою.
11. Характеристика освітніх систем як об'єктів управління.
12. Діяльність громадської ради закладу освіти.
13. Діяльність педагогічної ради закладу освіти.
14. Професійна модель керівника закладу освіти.
15. Експертиза компетентності керівника закладу освіти.
16. Аналіз – функція управління закладом освіти.
17. Планування – функція управління закладом освіти.
18. Організація – функція управління закладом освіти.
19. Контроль – функція управління закладом освіти.
20. Регулювання – функція управління закладом освіти.
21. Управлінське рішення.
22. Комунікації в процесі управління.
23. ІКТ в управління освітою.
24. Управління персоналом.
25. Реалізація і регулювання управлінських рішень.
26. Понятійно-термінологічний апарат інноваційного управління освітою.
27. Нормативно-правова база інноваційного розвитку освіти.
28. Класифікація освітніх інновацій.
29. Етапи впровадження нововведень у закладі освіти.
30. Теоретичні основи якості освіти.

31. Оцінювання якості в системі загальної середньої освіти.
32. Атестація закладу освіти в Україні.
33. Державна підсумкова атестація.
34. Зовнішнє незалежне оцінювання.
35. Міжнародні порівняльні дослідження якості освіти.
36. Діяльність закладу позашкільної освіти як освітньої системи.
37. Системно-цільова модель управління закладом позашкільної освіти.
38. Особливості функціонування системи освіти США.
39. Якість освіти англосаксонських держав.
40. Особливості функціонування систем освіти Фінляндії, Японії, КНР.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Андросюк В. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 214 с.
2. Барабаш Ю., Пріма Р., Барабаш Ц. Освітній менеджмент: навч. посібник. Луцьк: СНУ ім.Лесі України, 2014. 448 с.
3. Верхогляд О. Розвиток американського законодавства у сфері вищої освіти в ХХ–ХХІ сторіччі. *Вища школа*. 2010. № 5/6. С. 68–79.
4. Гуменюк Т. Сучасний менеджмент вищої освіти в умовах часу. *Актуальні питання українського інформаційного простору*. 2022. № 2. С.55–64.
5. Зливков, В., Лукомська, С. Діти війни: теоретико-методичні і практичні аспекти психологічної допомоги: навч. посібник. Київ-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2022. 95 с.
6. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту: навч. посібник. Київ: Либідь, 2004. 424 с.
7. Карамушка Л.М., Креденцер О.В., Терещенко К.В., Івкін В.М., Лагодзінська В.І., Ковальчук О.С. (2019). Зміст, основні характеристики організаційної культури освітніх організацій та її спеціальні функції в умовах соціальної напруженості. Актуальні проблеми психології. Том І. Випуск 51. URL: https://lib.iitta.gov.ua/718711/1/Ivkin%2051_2019.pdf
8. Кобаль В. Організацій й управління навчально-виховним процесом у початковій школі: навч. посібник. Мукачево: МДУ, 2015. 140 с.
9. Лунячек В. Педагогічний менеджмент: навч. посібник. Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
10. Лунячек В. Підготовка магістрів державного управління до забезпечення якості освіти: теорія та практика : монографія. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 371 с.
11. Павлютенков Є. Основи управління школою. Харків: Вид. група «Основа», 2016. 172 с.
12. Положення про загальноосвітній навчальний заклад. Інф. збірник МО України. 2016. №7.
13. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів/З.В. Рябова, А.Б. Єрмоленко, Т.А. Махия та ін.; за заг. ред. академіка В.В. Олійника, маг.Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія. Київ, 2016.
14. Семенов О. Стратегія управління освітнім процесом позашкільного

навчального закладу. *Педагогічний пошук*. Луцьк, 2004, № 1. С. 43–46.

15. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика : Монографія. Київ, 2014. 710 с. URL: http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/3921/1/36_%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%A4%D0%AF_2014.pdf

16. Цехмістрова Г. Управління в освіті та педагогічна діагностика. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015.

Додаткова

1. Бабенко Т. Формування особистості менеджера освіти. *Директор школи*. 2007. № 21 22. С. 3–56.

2. Байбакова О. Сучасні погляди на педагогічний менеджмент. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. 2011. Вип. 23. С. 13–16.

3. Бєлий В. Сучасний освітній менеджмент: профанація чи впровадження. *Відкритий урок*. 2009. № 6. С. 8–11.

4. Васильченко В. Фактори формування управлінської культури керівника сучасної школи. *Управління школою*. 2005. № 28–29. С. 16–20.

5. Вашкулат Л. Фінансовий менеджмент. *Директор школи*. 2004. № 35. С. 6–12.

6. Ващенко Л. Управління інноваційними процесами [в загальноосвітніх навчальних закладах]. *Директор школи*. 2007. № 23–24. С. 3–12.

7. Винничук О.Т. Педагогічний менеджмент як теорія і практика управління освітнім процесом: *Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі*: колективна монографія / за загальною редакцією В.П. Кравця, Г.М. Мешко. Тернопіль : ТИПУ ім. В. Гнатюка, 2020, С. 19–30.

8. Дарманська, І., Дарманський, С., Дичаківський, О., Сівак Н. Освітній менеджмент: навчальний посібник. Хмельницький: ХГП. 2021. 200 с.

9. Ковальчук В. Мистецтво управління іншими [Концептуальні основи управлінням закладом освіти]. *Відкритий урок*. 2010. № 4. С. 14–15.

10. Саух І.В. Проблеми розвитку креативного менеджменту та креативної освіти в сучасних умовах. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. Київ: Вид-во ПВНЗ «Київський інститут бізнесу та технологій». № 2 (40). 2019. С. 81–85.

11. Семенов О. Порівняльний аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду формування творчо спрямованої особистості дитини у закладах неформальної освіти. *Порівняльно-педагогічні студії*. 2016. № 1(27). С. 19–25.

Інтернет-ресурси:

Закон України «Про освіту» (2017) Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Положення про атестацію педагогічних працівників (2022) Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text>

Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (2019) Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19>

Про затвердження Порядку акредитації та ведення реєстру громадських фахових об'єднань, інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти (2022) Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0520-22#Text>